

**Was ist Diabetes?
Was ist Insulin?**
(Kroatisch)

**Što je dijabetes?
Što je inzulin?**

**Općenito
Dijabetes mellitus**

Dijabetes mellitus

Dijabetes je jedno kronično oboljenje izmjene tvari (metabolizma).

Imati dijabetes znači, da Vaše tijelo ili ne proizvodi više inzulina (tip 1 dijabetes) ili, da prisutni i proizveden inzulin više ne djeluje pravilno odnosno kako treba (Tip 2 dijabetes). Ukoliko već duže vremena postoji tip 2 dijabetesa, moguće je, da gušterača uopće više ne proizvodi inzulin.

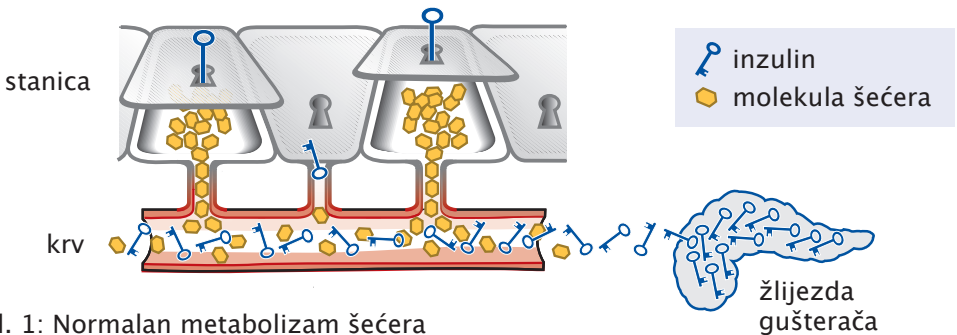
Inzulin je hormon koji stvaraju beta-stanice gušterače (pankreas) i tako ga izlučuju u krvotok.

Inzulin ima najvažniju ulogu u reguliranju razine šećera u krvi: Inzulin je transporter, koji omogućava glukozu (grožđanom šećerom) da prođe u tjelesne stanice, gdje se pretvara u energiju za tijelo. Glukoza je grožđani šećer u kojeg se, prilikom probave, rascijepa namirnice koje sadrže ugljikohidrate.

Inzulin također omogućava da se prekomjerna glukoza sprema u mišićima i u jetri, te regulira sintezu novoga šećera koji ulazi iz jetre u krvotok.

Ako inzulina uopće nema ili ako ga je premalo, šećer ne može nikako, ili samo djelomično, dospjeti u tjelesne stanice.

Ostali šećer se zadržava u krvi, što Vi ili Vaš liječnik možete izmjeriti kao povećanu razinu šećera u krvi.

Sl. 1: Normalan metabolizam šećera

Dijabetes mellitus tip 2

Dijabetes tip 2 je najčešći oblik šećerne bolesti.

90 % svih ljudi s dijabetesom ima dijabetes tip 2.

Aktivatori

Ovdje tijelo obično još uvijek proizvodi inzulin, ali je njegov učinak umanjen (rezistencija na inzulin).

Gušterača nadoknađuje smanjeni učinak sve većom proizvodnjom inzulina. To dodatno, dugoročno, opterećenje dovodi do iscrpljenja vlastite proizvodnje inzulina u tijelu.

Dalje uz to dolazi činjenica, da gušterača kod ljudi koji su oboljeli od tip 2 dijabetesa čak nisu ni u stanju, da na osnovu povišene razine

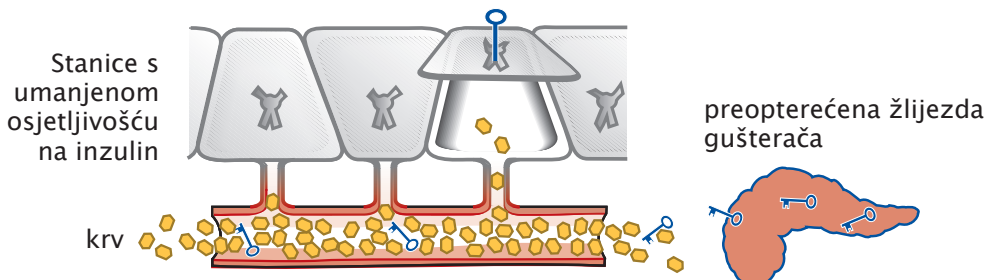
šećera u krvi, brzo oslobode veće količine inzulina.

Oslobađanje inzulina teče vremenski usporeno, razina šećera u krvi se prekasno snižava.

Oboljeli

su najčešće osobe

- koje imaju srodnike 1. stupnja i koji su oboljeli od dijabetesa,
- koje imaju preveliku tjelesnu težinu,
- koje imaju preveliki krvni tlak i /ili,
- koje imaju smetnje pri izlučivanju tvari,
- koje su starije od 40 godina,
- žene koje su za vrijeme trudnoće imale dijabetes.

Sl. 2: Stadij umanjene proizvodnje inzulina kod dijabetesa tipa 2

Dijabetes mellitus tip 2

Dijabetes tip 2 je najčešći oblik šećerne bolesti.

Tip 2 dijabetes ima veoma jaku komponentu nasljedstva. Važno je znati, da se sam dijabetes ne može naslijediti, nego se može samo naslijediti povišen rizik, da se možda može dobiti dijabetes.

Da bi uopće došlo do pojave dijabetesa moraju takozvani "faktori aktivatori" kao što su

- prevelika tjelesna težina,
  - premalo kretanja,
  - dostignuće više starosti,
- biti prisutni, (faktori) koji su odgovorni za djelovanje inzulina.

Simptomi su inače isti kao kod dijabetesa tipa 1, samo su malo slabije izraženi, tako da se više puta ne prepoznaju kao dijabetes. Mnoge osobe na početku uopće ne pokazuju simptome, ili ne dovedu prisutne simptome u vezu sa dijabetesom, tako da zbog toga nažalost dolazi do zakašnjenja dijagnoze. U prosjeku postoji (u tom slučaju) dijabetes već oko 5 do 7 godina, dok se ne dijagnosticira. Zato bi osobe, starije od 45 godina, trebale svake 3 godine poduzeti kontrolu za utvrđivanje šećera u krvi. Osobe sa rizičnim faktorima kao što su prevelika tjelesna težina, povišen krvni tlak, smetnje u izlučivanju masnih tvari, srodnici 1. stupnja sa dijabetičarom ili osobe sa dijabetesom za vrijeme trudnoće, bi trebali njihov šećer u krvi kontrolirati u kraćim intervalima, svake godine.

Dijagnoza dijabetesa se postavlja, kada vrijednost šećera u krvi i natašte, odnosno u krvnoj plazmi, iznosi 126 mg/dL odnosno 7 mmol/L.

Dijabetes je isključen, ukoliko vrijednost šećera u krvi, odnosno krvnoj plazmi natašte iznosi < 110 mg/dL odnosno 6,1 mmol/L.*

* Izvor informacije: Smjernice za utvrđivanje dijagnoze potiču od strane ADA i WHO, a preuzete su od DDG (Dijabetes i izmjena tvari, 6/1997)

Dijabetes mellitus tip 1

Kod dijabetesa tip 1 tijelo više ne može samo proizvoditi inzulin.

Kod dijabetesa tip 1 tijelo uslijed poremećaja obrambenog sistema (imunološkog sistema) stvara antitijela, koja uništavaju vlastite stanice gušterače koje proizvode inzulin.

Proces uništavanja stanica koje proizvode inzulin neprimjetno traje tijekom dužega vremenskog razdoblja. Tek kad je uništeno oko 70 do 90 % tih stanica, nastupa dijabetes. Osobe koje imaju tip 1 dijabetes, inzulin, po početku smetnji izlučivanja tvari, unose u organizam uvijek putem injekcije.

Uzroci dijabetesa tip 1 nisu sasvim razjašnjeni. Vjerojatno osim genetske sklonosti znatnu ulogu igraju određene virusne infekcije kao i čimbenici okoline koji dovode do tog poremećaja obrambenog sustava.

Oboljeli

Najčešće pogađa ljude vitkog stasa mlađe od 40 godina.

Početni znaci (simptomi) dijabetesa tip 1 su

- velika žeđ,
- pojačano mokrenje,
- umor/iscrpljenost,
- apatičnost,
- poremećaj vida,
- gubitak težine.

Imate li još pitanja u vezi sa samokontrolom šećera u krvi? Naša LifeScan Služba za kupce rado Vam stoji na raspolaganju.

LifeScan Service za stranke

D Tel. 0800-70 77 007

A Tel. 0800-244 245

CH Tel. 0800-850 905

bez troškova/pristojbi

www.LifeScan.de

pon.–čtv. 08.00–17.00

sati i petak od 08.00–16.00 sati